

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 5 frt -- kr.
Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap.
Szerkesztőség:
Görbe-utca 1047. szám, hova a lap szerkesztéséhez illető közlemények küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetéseket
elfogad s jutányosan számít a
Kiadóhivatal:
Bekegy-út sápat-ház 11.
hova az előfizetési pénzek mezeendők.

A t. olvasókörhöz!

Van szerencsém a tisztelt olvasóközönség tudomására hozni, hogy a mai nappal a „Szarvas és Vidéke” szerkesztőségébe, mint társszerkesztő beléptem.

Deutsch Arthur, a lap előző szerkesztője szólított fel erre, én elfogadtam. Tettem pedig mind a mellékletek nélkül, egyesegyedül azért, hogy amennyire esékély erőmből telik, segítségére legyek nemcsak a munkájában, mellyel a lap eddigi szerkesztését fenntartani, a közönség jogos és méltányos érdekeit kielégíteni és mindazon követelményeknek, amelyek egy jobb vidéki lappal szemben méltán formálhatók, a legteljesebben megfelelni igyekszik.

Elveket és jelszavakat, melyek a lap vezetésében vezérlőnk lesznek,

nem adok, hiszen bőven kifejtette erre nézve álláspontját a lap múlt heti számában szerkesztő-társam és én emelhez semmit hozzáadni, sem belőle bármit is elvenni nem akarok, mert az áltai, hogy a szerkesztőségbe léptem, a lap iránya természetesen nem változik. Csak egyet akarok különösen hangsúlyozni és ez az, hogy, ha csak erkölcsileg odakényszerítve nem leszünk, a lap hasábjai személyes torzalkodások és személyes közlések számára megnyitni nem fognak. Szigorú objectivizmus mindenkor és mindenekkel szemben — ezt állítom oda a lap működésének korlátjaként!

Kiváló tisztelettel lévén
Szarvas, 1893. aug. 13.

Deu Sándor

„Szarvas és Vidéke”
társ szerkesztője.

Iparosaink érdekei és a vásárok.

A vásárok kérdésénél úgy az életről mint a kereskedelemtől, a mezőgazdaságtól, a gazdasági és házi ipar érdekei egyaránt érintettek és azoknak országos szabályozása még megoldásra vár.

A vásárok mai kedvező közlekedési viszonyaink folytán napról-napra veszítik jelentőségüket. Dacára ennek, azok mégis úgy elszaporodnak, hogy ma halnap alig lesz már község, a melynek évenként több levelesebb vásárja ne volna.

A vásárok így arányalan szaporodása folytán természetes, hogy azok vevő közönsége folytonosan kevesedik *mind a vidéki, mind az egy-egy községben* tartottak esapán vásároknak és nagyobb időközökben, nagyobb vidék közönsége és jobban összegyűlt szükségletek leedzése végett látogatta a vásárokat. Most azonban, midőn lépten-nyomon, kétről-

A SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRCSÁJA

Műkedvelői előadás Szarvason.

Előadták a „Csikós”, Szigligeti Ede eredeti népszínművét 3 szakaszban.

Zsúfolt házban, nagy és díszes közönség előtt játszott múlt vasárnap a szarvasi műkedvelői társaság és most itt vagyok, hogy fölmenve a kritika magas piedesztáljára erről az estről elmondjam a magam véleményét. Szarvasi műkedvelőkről kritikát mondani — nem tartozott eddig a legkellendesebb foglalkozások közé: a múlt évek tapasztalatai szerint ugyanis nincs érzékenyebb szerzője az Uristennek, mint egy műkedvelő Szarvason és jaj volt annak a szegény kritikusnak, aki elég vakmerő volt megkockáztatni, hogy N. művésznek nem elég rágra nyitotta ki a szájaeskáját, Y. művész ur hangja pedig sívított, mint a Károlyi Gábor: azt meg is átkozták a hölgyek mellett, — a férfiak pedig provokáltak. Nyilatkozott, hogy a mozgásba hozták a lapokat nyitották, megnyitották kutyakör-

bácesal, puskával, karddal, Uchatiással, ami ugyan nagyon veszélytelen, de nem éppen mulatságos dolog.

De kétségtelen, hogy volt egy kis hiba a kritikusokban is, mert az első és nélkülözhetetlen kellett ahhoz, hogy jó bírálatot tudjunk mondani, az, hogy megtaláljuk a megfelelő mértéket, melyhez kritikai követeléseinket szabjuk. Végre is egy műkedvelői előadást olyhá nézni, mintha professzionatus színésztársaság játszanék előttünk és olyan kritikát gyakorolni felette — nem igazság. A műkedvelői előadásoknak egyáltalán nem lehet céljuk, hogy a publicumnak azt az élvezetet szerezzék meg, melyet egy jó színű est nyújthat vagy hogy a játékosok között színészi tehetséget várjunk és keressünk.

A műkedvelői előadásoknak alapcéljaként én csak azt tekinthetem, hogy laikusoktól tulzott követelés nélkül elvárható előadó és alakító képesség bemutatása mellett ápolják a játékosokban és a nagy közönségben a szép iránti érzéket, a szeretet és vágyódást a színművészet gyönyöreire iránt, kétségtelen lévén, hogy száz előadás végig-

vezése sem lesz e tekintetben oly maradandó és üdvös hatású, mint az az egy, melyben az ember maga játszott, melyben szerepének legkisebb részét is feltönni, átérezni és kellő alakításban bemutatni igyekezett. De a primadonna másnap elmegy házikisa-szönyruak, a hősszerelmes az íróasztalhoz, az intrikás gyatulni, jegyzok, főbírák a kaptafához és nadrágot varrni.

A vasárnapi műkedvelői előadás fenti álláspontomhoz képest a megfelelő mértékkel nézve — főnyesen sikerültnek mondható; hála a játékosok elismerésre méltó buzgalmának, de különösen Gólian Soma ur, a kitűnő rendező, ügyességének, a közönség nagyon jó mulatott. Mindjárt szerencsés volt a választás, mellyel a két szerelmes szerepe a „Csikós”-nak — népszínműben a leglényegesebb — olyanoknak kezeibe jutott, akik azok eljátszására valóban képeseknek mutatkoztak. Zsuzs Irma k. a játszotta Rózsit, Gruber Géza ur Bapdit. Amaz szemrevaló Rózsit volt; csinos hangjával kellemesen énekelte le dalait, különösen kifogástalan volt a bemutatás: „A kert rózsáiban jártam én” az első szakasz bü-

hétre vásár után vásár van, természetes, hogy azok vevő közönségét nagyobbára csak a vásártartó község lakossága képezi: az ezenfelüli vagyis a vidék népessége leginkább eladók-ból áll.

Sajátságos, de igen természetes, hogy a míg a vásárok vevő közönsége napról-napra fogy, az eladók száma, különösen az iparosoké, ép oly arányban szaporodik. Mert az ebből és más körülményekből származó üzletpangás napról-napra több és mindig gyakrabban jelentkező szükségét idéz elő, a melyek az iparost az egyedüli reménnyel kecségtető pénzforráshoz, a vásárba kergetik. Sehoggy sem állanak tehát a vásárok arányban az azokat látogató, többnyire eladó közönséggel és a rájuk fordított költségekkel!

Aztán tekintsük azok rendezetlenségét! Itt vannak legelső sorban azon szabadság szülte rendetlenség bajai, melyek az iparosok között a vásárokon lábra kaptak. Azon bajokról van szó, melyek az áruházi helyek elfoglalásánál merülnek fel és a melynek rendesen heves vitákkal, sőt perlekedéssel végződnek.

Ezen fonák állapot neveli az iparosok között a kapzsiságot és az egymás iránti bosszút, a megtorlás vágyát a közöttük már ugy is kihaló félben lévő egyetértés rovására.

Ez a kapzsiság tereli aztán az iparosokat, sokszor egy egész nappal eiebb az ugy is csekély forgalmu vásárra, csak hogy alkalmasabb helyet foglalhassanak, vagy hogy a rajtok ejtett sérelmet megtorolhassák. Képzelmük el, mennyi drága időbe és pénzbe

kerülnek az ilyen esetek iparosunk megkárosítására.

Amellett, ha figyelembe vesszük azt a sok elpazarolt munkaidőt, mely ezek által kárba vész, azokat a sok vagyont, egészségi üzelmeket, melyek a vásárok helyein rendesen felütik tanyájukat, valóban feljajdulásra méltó szomorú állapotok tártnak az ember szeméi elé.

S mily nagy kár, mily nagy hátrányok háramlanak a vásártartó község iparosaira a gyakori vásárok által! Idegen iparosok árasztják el áruikkal a község és vidékének lakosságát háttérbe szoritják a helybelieket és csökentik azoknak jövedelmét és adóképeségét.

Sokan azt mondják, ezáltal fejlődik a verseny és előnyök háramlanak a vevő közönségre. Ezen föltevés azonban a legtöbb esetben nem nyugszik helyes alapon, mert ha a dolog mélyébe tekintünk, azt fogjuk csakhamar tapasztalni, hogy az olesósággal szemben a külsőségekre, látszatra fektetett csillogás a közönség járatlansága és tapasztalatlanságával szemben az árusítók leleményessége és raffineriája áll szemben, a mely a vevők tudatlanságát és jóhiszemőségét minden utonmódon kijátszani törekszik. S vajjon a helybeli iparosok, a kik véres cseppek árán rakják le a város oltárára, nem érdemelnek-e, nem várhatnak-e joggal az utóbbi részéről pártfogást idegenekkel szemben, nem várhatják-e érdekeiknek előmozdítását és megvédését azokkal szemben, a kik azokat csorbitják? Bizonyára igen.

A vásárok rendezésének kérdése

tehát korántsem oly csekély kérdés, a milyennek azt sokan nézik. Nem csekély fontosságú kérdés ez ipari szempontból; mert annyi derék iparos családapa, adófizető polgár szenved a bajban, hogy bátran kimondhatjuk, hogy ez legszentebb létfeltételeit fenyegeti. S nem csupán ezen osztály kérdése az hanem általános kérdés. Általános kérdés annyival inkább, mert ezen bajok, nemesak az iparost érintik, hanem az egész közönséget, egyaránt a mezőgazdát, a kereskedőt, de a vevő közönséget is. amennyiben sobasem tudja magát tájékozni, hogy mikor minek megszerzéséért menjen az itt is, az ott is elszórt vásárba.

Ez a kérdés megérdemli, hogy fellette nemesak iparosok, hanem közgazdaságunk fejei is gondolkozzanak!

* * *

Nyelvében él a magyar!

Ha van nemzet, melyet nyelve tesz azzá a mi, akkor az a magyar nemzet. A magyar faj messze Ázsiából került e haza szent földjére és fajronok és testvérek segítségével alapított hazát és nemzetet. Megtartotta magyar faju jellegét, dacára annak, hogy köröskörül teljesen elütő idegen nyelvű és faju nemzetek laktak, dacára annak, hogy folyton vad ellenségek vették őt körül, kik kiakarták irtani a föld színéről, bele akarták olvasztani saját nemzetiségükbe. Megpróbálták édes anyanyelvünket eltörölni tüzzel, vassal, morális kényszerrel, udvari rendeletekkel, szép asszony mézes-mázás szavaival; voltak idősza-

dik jelenetében, valamint a harmadik szakasz tizedik jelenetében a „Sir az egyik szemem, a másik könyezik“ ellenben a második szakasz első jelenetében az „Arra járunk, arra“ dalát a kiserő cigányok ügyetlenkedése meglehetősen elpuskázta. Játékuk is bevált; a szerető és apját tisztelő leány keblében végbemenő küzdelem, melyet a költő oly szépen fest, az ártatlan, de joggal bünsnek hitt nő nemes méltatlankodása kellő alakítást nyertek játékában; csak arra figyelmeztetem, hogy máskor jobban szeresse Bandiját és ne restelljen, mikor mikor éppen szerelmes nótákat fujnak, egészen mellé állni, hozzá simulni, ölelni: hiszen a szinpad csak festett élet. Gruber Géza ur játékaról és énekéről annyit mondhatok, hogy nincs az a vidéki szinpad, ahol ezzel a szerepével meg ne állná a helyét, annyi routine, hogy igazán meglepő, oly hanganyag, érces bariton, oly játék, oly alak, mintha predestinálva volna erre a szerepre. A közönség tapsolta is sokat és erősen. Dalai kifogástalanok voltak, vervevel és valóságos színészi routineirozottsággal játszotta el a puszták szerelmes fiát.

Igen jó erőnek bizonyult Liszka Giza k. a. Karvasiné szerepében. A drámai jelenetben, mikor fia halálhírét tudatják vele, látszott, hogy teljesen beképzelte magát a szerencsétlen anya szerepébe, csokrokkal és tapsokkal meg is jutalmazták érte bőven.

Et nunc venio ad fortissimum -- Golian Soma ur játszotta a darab címszerepét, a csikóst. Két részre kellene osztanom kritikám e részét: Golian mint rendező és Golian mint csikós. Csak, aki eljárt a próbákra, aki tudja, mennyit kell fáradni, míg ilyen előadás előkészíthető, aki hallja, hogy ez az ember hetek óta mint fárad, mint dolgozik, hogyan terjed ki figyelme minden aprólékosságra, hogyan tanít, ró és dicsér — csak az képes megítélni Golian érdemeit. Játéka meg éppen kitűnő volt, az egyenes, szókimondó, bécsületben megöszült — lévén csikós felfogás szerint a lólopás dicsérendő ügyesség — és nagyészű csikóst kitűnő alakításban mutatta be a közönségnek.

Régebről ismeri a közönség Pollák Béla és Petric Zoltán urakat. Amannak, mint Szárnyai volt szolgabírónak, kis szerepe volt, de nagyon jól aknázza ki humo-

mos részleteit. Nevettünk is neki eleget Petric Zoltán ur mostani apa-szerepe pedig méltán sorakozik régebbi hason szerepeihez.

Különösen ki kell emelnem Gyurik urat, a darab intrikusát. Ennek az embernek a játékan csakugyan meglátszott, hogy sokat és komolyan foglalkozott szerepével, nemesak, hogy jó szavalt, hanem mimikával és gesztussal igyekezett emelni a hatást. Józsa Márton ur Asztolija szintén bevált. Kisebb szerepekben kitűntek: Felki Adolf mint Georges, Bence inasa, akiről egészen feleslegesnek tartom, hogy chablonos dicséreteket zengedezzek, lévén játéka művészi alakítás; Petric József ur, mint Nagy-Órmodi rektor jól és mulatságosau ábrázolta Rózsira vágyó, magáról meglehetősen véleményben lévő „kaputost.“

Az ensemble kitűnő volt és dicsérte a rendezőt, ellenben a karról, mely néhol botrányosan énekelt, nem sok jót mondhatnék.

Végül külön kell felemlítenem a kitűnő maszkokat.

A közönség dacára, hogy a darab közel 4 óráig tartott, jól mulatott és lelkesen tapsolt.

Neu Sándor.

kok, mikor már siker kezdte koronázni elleneink nyílt, vagy orvtámadásait, de az igaz magyar szív mindig megérezte azt, hogy ha magyar nyelve elvész akkor utána vész az alkotmány, utána az államiság, utána a haza. És lerontották a gyász lepelt, mely ránk volt borítva, elmúlt a káprázat, a szem világosabban kezdett látni, az agy gondolkodni, a szív működni és újra kezdett a nép magyarul beszélni, a költő magyarul énekelni s így folytonosan harcolva nyelvünkért elértük az ezredik évet.

És most a mikor azt hisszük, hogy ezer évi harc után, ha egyebet nem, de kivittük azt, hogy nyelvében él a magyar s e nyelvet feltétlenül tiszteli és elismeri minden e hazában élő lélek, egy különös jelenséget látunk támadni. Itt bent a hazában vannak egyes társadalmi rétegek, melyek nyíltan merészelnék szembe szállani a magyar állam jogával, a magyar törvényt, egyszerűen negligálva nyelvünket, idegen szót, idegen nyelvet akarnak becsémpészni, sőt követelőleg kezdenek fellépni, hogy mi magyarok ismerjük el az idegen nyelv jogosultságát hazánkban.

Vajjon nem létezik-e már magyar társadalom, hogy ezt így tovább tűrjék?!

Majd itt, majd amott az országban támad egy istentelen próféta, ki templomban a szószékről, iskolában a katedréről, nyilvános gyűlések alkalmával a legarcátlanabb módon szóokol nyelvünk ellen: törvénytörőknél, bíróságoknál kihallgatások alkalmával nyíltan bevallják, hogy ők igenis tudnak magyarul, de elvák, hogy nem beszélnek magyar nyelven és a törvénytörők elnöke kénytelen tolmácsot hozatni, hogy egy leendő fegyencet kihallgasson és megérthesse, hogy az idegen nyelven mit beszél?

Sőt mi több magyar hatóságaink saját hadseregünktől idegen nyelvű iratokat kapnak és megkivánják hazafias magyar hivatalnokainktól, hogy ők okvetlen megértsék az idegen nyelvet s talán még idegen nyelven válaszoljanak is rá.

Te magyar társadalom és te nem látsz, te nem emeled fel tiltakozó szavakat e páratlan orvtámadások ellen? Talán ismét gyászfátyolt kezdenek borítani szemedre a XX-ik század és ezredéves ünneped előestéjén?

Mi e század elején 1830-ban hoztak egy bölcs törvényt, melynek VIII-ik cikke kimondja, hogy az országban lévő valamennyi katonai pa-

rancsnokság magyarul tartozik levelezni.

Avagy nem ösmeri-e saját hadseregünk az ország törvényét, vagy ösmeri azt és nyíltan ellene mer szegülni? Mivé lesz akkor a társadalmi rend, ha egyes kasztok, egyes körök törvényeinket magokra nézve kötelezőnek el nem ismerik?

1840-ben hozatott egy törvény-cikk a VI-ik, melynek címe: „A magyar nyelvről.“ Mily szépen hangzanak annak bevezető sorai: „Ő felsége atyai szívének hiv magyarjaihoz viseltető jósága azon újabb dicső példait, melyeket a nemzeti nyelv gyarapítása eszközlése végett a jelen országgyűlés alatt is adott, a karok és rendek mélyen tisztelik. És ezután következnek sorban a pontok, hogy az országos felirások Ő felségéhez magyarul történjenek, a törvényhatóságok egyedül magyar nyelven szerkesszék felirásaikat az egyházi hatóságok egyedül magyarul levelezzenek, a gyülekezethez a szent beszédek magyar nyelven tartassanak; minden vallásbeli különbség nélkül plébánosoknak, egyházi szókoknak, káplánoknak és segédeknek olyanok alkalmaztassanak, kik a magyar nyelvet tudják, a magyar nyelvnek tudása a katonai véghelyeken is gyarapitassék, s a magyar ezredeknek kormányai a magyarországi törvényhatóságokkal magyar nyelven levelezzenek.

Felséges uram és királyom! A te atyai szíved hű magyarjaid iránt ma sem változott meg, de igenis alattvalóid hűsége a magyar haza iránt megváltozott, mert igen sokan vannak, kik a szentesített törvényeket nem tisztelik és annak ellene szegülnek. A te parancsod, a te akaratod, szent legyen minden honpolgár előtt. Oh nézz körül e hazában, Szent István koronájának van még fénye, mely beragyog a sötétség minden zugába, királyi pálcád fenségével sújts le mindent, a ki ellene szegül az elődeid által szentesített törvényeknek!

És te magyar társadalom ébredj és zudítsd haragodat mindazokra, akik buta göggel, hitvány rosszakarattal szemérmetlen tudatlansággal nem akarják elismerni azt, hogy e hazában egyedüli jogos és törvényes nyelv a magyar!

Igen a magyar társadalom becsülete forog itt kérdésben. Ne ámítsuk magunkat, ne higyjünk azoknak, kik azt mondják, hogy sovimiszták vagyunk mert a magyar tantul és tud is idegen nyelveket, a külföld iródmát minden

művelt magyar ismeri és nagyra becsüli, de nekünk jogunk és kötelességünk itt a hazában az állam hivatalos nyelvén beszélni, levelezni és összes hatóságainknak kötelessége vissza utasítani minden olyan iratot mely nem magyar nyelven, vagy legalább nem magyar nyelven is lesz hozzá beküldve.

Anglia, Német, Francia, vagy Oroszország hatóságai, pillanatig sem gondolkodnak azon, hogy idegen nyelvű iratokat visszautasítsanak-e és őket senki sem vádolja sovinizmussal.

Nem ugy magyar társadalom! Te még szabad vagy, téged még le nem nyűgözött a hízogó szolgaság agyáva meghunyászkodás, követeld emelt fővel és hangosan nyelvedet, tanító és paptól, katonától és polgártól, kereskedőtől, iparostól és hivatalnokaidtól mert különben még egy ezredév után már nem létezik. — ha nem nyelvében él — a magyar!

Dr. Székely Albert.

Az uszályról

(Szerk sztoi valasz.)

Igen tisztelt Nagysád! Nehéz kérdést intézett hozzám: Hogy mondjam el véleményemet a legújabb divat szépséges alkatasáról, az uszályról. Szentül meg vagyok győződve, hogy pusztán kíváncsiságból tette föl ezt a kérdést, mert akármilyen legyen az én feleletem, Kegyedre nézve nem lesz az irányadó.

A divat kérdéseiben merő oktalanság minden bölcseskedés; a legjózanabb, a legokosabb érvelés minden ereje összeroppan az előtt a rövid ellenvetés előtt, hogy ez, vagy amaz divat. Ennek a rettenetes zsarnoknak a parancsát pedig követni kell, akár tetszik, akár nem. Pedig soha semmiféle téren nem láthat az ember annyi szembeszökő, gyakran nevetéges következetlenséget, mint a divat terén.

A mit tegnap megalkottak, azt holnap lerontják; amit ma kötelezőnek mondanak az holnapután a legnagyobb izléstelenség számba megy. Még tavaly Kegyed is rajongott a pannier után, ma már azt tartja hogy az otromba dudorok tönkre teszik természetét; most azt hiszi, hogy a magás galéln, himzett vagy sina plérinek szerfölött szépek s megjósolom, hogy ezeket a furesa lebbeneket jövő tavasszal már nem fogja viselni, egyszerűen azért, mert a divatos felfogás akkorára megváltozta a Kegyed izlését is.

A Kegyed édes anyja krinolint viselt s a Kegyed édes atyja bizonyára igazónak találta hölgyét ebben a fertelmes ruliadarabban vajjon ki biztosítja Kegyedet arról, hogy unokája nem ismét krinolinos ruhában fogja meghódítani a Kegyed dedunokáinak édes apját? Azok a szellemes divat-creurok, a kik Párisban folyton új alkotásokon törnek a fejüket, bár mindig a raffiniert jó izlés szabályait akarják szem előtt tartani, igen gyak-

ran a leggyörombabb hibákat követik el a jó izlés ellen.

De hát elvégre is az örökös változás izgalmas munkájában szinte képtelenség a finom izlésre való gondos vigyázat.

Azon a XV-ik és XVI-ik Lajos korabeli nagy festményeken, a mikről legutóbb a párisi divat alkotók mintáikat vették, bizonyára nagyon sok a szép, de biz azon van elég izléstelen rész is.

Minden kor divatjának meg vannak az izlésbeli előnyei és hibái s ha azokat változtatás nélkül veszik át a mai kor számára, az izléstelenségek még kirívóbbakká válnak.

Ez egészen természetes.

A Lajosok udvarainak hölgyei rendkívüli fényt üztek, a melynek kápráztató csillogását korántsem pótolhatja egész valóságában a mostani imitáltság.

A Lajosok divatai által megkívánt ragyogó ékkövek, csupa drágaságok voltak, a melyek csillogtak és pazarul szórták sugarait; ezeket a drága köveket nem pótolhatják a mostani olcsó utánzatok.

A Henrikek divatjából átvették a manteaukat, ámde azoknak csillogó drága ékítéseit nem helyettesítetik ugyanolyan hatással az imitált színes cabochonok.

A francia királyok hölgyei csupán fényes, nehéz selymet, bársonyt, drágakövet viseltek s ezeknek hatását nem adják meg egész valójában a mostani olcsó kelme utánzatok.

Ha azokon volt izléstelenség, ezt megszólván elenyésztette a vakító csillogás, míg most a cabochonok mellett bizony kirívó marad.

Mindezt csak azért hozom fel, hogy ne vegye Nagysád sértésnek, ha azt mondom, hogy a legdivatosabb toilettejeim is lehet találni egy kis gyarlóságot, a mi azonban korántsem a Kegyed hibája, hanem a divaté, a mely időszakról-időszakra formálja és változtatgatja Kegyednek izlésbeli fel-fogását.

Mi a véleményem az uszályról?

Nekem nem etszik Hanem azért mikor a minap nóm azt kérdezte tőlem, hogy uszályoson csinálja-e az utcai öltözékét, minden gondoskodás nélkül azt mondtam, hogy igen. Rám vetette okos fekete szemének tekintetét. Azt akarta mondani, hiszen én a minap egész dissertációt tartottam előtte az uszály ellen. Csak hogy én hiába dissertálok, az én véleményem, meg az én izlésem nem jöhet számba, a mikor a divat apodiktikus paranesával állunk szemben.

Hát csak legyen az a ruha uszályos, úgy is tudom, — nem sokáig marad ebben a formában.

Ha Kegyed pusztán csak azt akarná tudni, hogy tetszik-e nekem, vagy nem az uszály, akkor eleget is mondtam volna; de Kegyednek okok is kellene. Nem elégszik meg azzal, hogyha én az izlésemet hozom fel. — Mert ha csak az izlésről volna szó, — akkor felesleges lenne minden argumentálás. Nekem nem tetszik a sárga színű ruha ép úgy, mint a, hogy nem szeretem a sárgarépa főzeléket. Azért nem mondom sem azt, hogy a sárga szín nem szép, sem azt, hogy a sárgarépa nem jó. Egyszerűen csak az én egyéni izlésem hátrál meg ettől is, attól is,

ámde Kegyed nem az én izlésemet, hanem a véleményemet akarja tudni.

Minden öltözéket első sorban abból a szempontból kell szemügyre venni, hogy mennyire előnyös a női természetnek. Ha plasztikusan emeli ki a természet formáit: ha alkalmas arra, hogy eltüntessen egy némely gyarlóságot és érvényre emelje a természet szép-ézeit: akkor az öltözék feltétlenül ajánlható.

Csak hogy itt nem lehet szabályokat felállítani — mert a mi teszem — egy magas termetre illik, az nem tetszetős az alacsony termeten, ami előnyös a molett hölgynek, az hátrányos lehet a sovány nőknek. De az uszályra, még ha rövid is, bátran el lehet mondani, hogy bizonyos mértékben formatianná teszi a női természetet, akármilyen festői rézőkben hullámzik, vagy akármilyen simán folyik is alá. Ünnepeyes alkalmaknál helyén volt mindig, helyén is marad mindig, de utcára nem alkalmas, mert kényelmetlen a járásnál, másrészt pedig a szép, ütemes járásnak is hátrányára van az uszály, mint lombán az alak után csuszlik a földön. És azután az uszályos ruhának elől is hosszúnak kell lennie és elfedi a nőnek egyik leg-hatásosabb szépségét: a lábát. Azoktól a nőktől, kiknek formás, szép lábuk van, igazán aldozatszámba megy, ha lábaeszkáikat — épenséggel nem láthatják az utcán. Szinte kínálkozik az a görömba feltevés, hogy az uszályos, hosszú ruhákat csak azoknak a hölgyeknek a kedvéért hozzák divatba, a kiknek nincsen szép lábuk.

Azutan meg uszályal bánni is kell tudni. A multkor sétálgattam aszfaltírozást váró járdákon s megfigyeltem a fiatalabb hölgyeket jártukban keltükben.

Egyiknél-másiknál meglepett a könnyed elegancia, a mellyel az uszályt finom diszkrécióval megemeltette vagy lábaeskájával hátra rugott. (Kegyed persze nem vette észre az utána haladó szalmakalapos szerkesztőt.) De egész őszinteséggel vallom meg, hogy sokan vannak, a kik épenséggel nem tudnak bánni az uszályal.

Meglátszik rajtuk, hogy érzik a kényelmetlenség terhét s egy-egy mozdulatuk — a mikor segíteni akarnak magukon épenséggel az esztétika rovására esik. A mennyire ingerlő az uszálynak elegáns kezelése, ép oly visszatetsző a vele való kelletlen erőlködés. Ha az uszályos ruha tartósabban megmarad — okvetlenül szükségessé válik az uszályal való bánásmód betanítása különösen a leányoknál. Hangsúlyozom, hogy a leányoknál, mert ezeknél sokkalta szigorubb követeléseik vannak a diszkréciónak, mint a mint a menyecskeknél. Sok apróság van, a mit a menyecske előnyösen felhasználhat, de ha leány teszi, izétlenség számba megy. Aztán meg Kegyed igen jól tudja tisztelt Nagysád s felesleges magyarázatom, hogy az „eleganciát“ nem lehet megtanulni az iskolában.

Ez a környezettől megy át az emberre s ugyiszólva gyakorlat kell hozzá. Innen van az, hogy a főúri világ hölgyei olyanok, mintha velők született volna az elegancia, pedig nem születik az meg senkielő, tanulni és gyakorolni kell azt, a főúri környezett bőséges tért és alkalmat ad erre. A menyecskeknél a nagyobb szabadság meg az önálló-

ság kérdése megadja a fellépés biztosságát a viselkedés könnyedségét, a mi már körülbelül elegancia.

Hanem a leány köteles tartozkodása gyakran felszegen nyilatkozik meg. Szegényeket gyakran hozhatja kelletlen szituációba az a felesleges ruhadarab. Az utcán való járás kelésnek számos olyan eshetősége van a melynél nem elég az uszálynak egyszerű hurokolása; feltő gondossággal kell a nőknek vigyáznok arra, hogy milyen formában segítik át magukat, egyik másik akadályon azzal a kényelmetlen fényűzéssel.

Czélserűségi szempontból meg épenséggel nincs mit felhozni a divat legújabb alkotása mellett. — Legfőlebb a divatkereskedők kardoskodhatnak mellette, mert különösen a most divatozó világos színeknél csakhamar tönkre megy az uszály miatt az egész toilette. Főlszedi az utca porát, szenyjét és az alatta levő ingerlő fehérségen is csakhamar meglátszik a szemek épenséggel nem tetszetős színváltozás.

Az uszály széle kifeszedezik, s ha az uszály alatt csipkézett ruche-el ékitik a szoknyát, ez szét is szakadozik és foszlányos darabjai söprik a kövezetet. Biz ez nem valami nagyon tetszetős képet ad.

Hát ezért nem szeretem én az uszályt. Kétségtelen, hogy bizonyos méltóságot kölcsönöz némely természetnek, de ez előnye távolról sem kárpótolja számos hátrányát, a mely esztétikai és czélserűségi szempontból együtt jár vele.

Bizonyos meglegedettséggel olvasom, hogy Párisban sem hódította meg teljesen a divat terét; hogy praktikusabb hölgyek úgy fogják fel ezt az utasítást, mint a divatnak nagyon sok abberációját, — mely nem kötelező s mint egy párisi divatlevélben olvasom, inkább széles, dus kicsipkézett ruche-el ékesítik.

Jól tudom, Nagysád, hogy Kegyed, akár helyesli, akár nem az én véleményemet, azért Kegyed is csak uszályt fog viselni s az utca porából haza hord egy-egy keveset naponkinti sétájából.

— Nem kárhoztatom érte.

Inkább viselje az uszály kellemetlenségeit, mint a divat alól való kivétel hátrányait. Nem azt mondanák, hogy elvei vannak, hanem azt, hogy fukarkodik.

Legyen nyugodt.

Az uszály sokat kísértett már a divat terén, — de még sohasem uralkodott rajta sokáig.

Ez a remény vigasztal minket, — férjeket is.

Kiváló tisztelettel

* * *

Piripocson alakuló egyesület szabályai.

1. §. Az egyesületnek tulajdonképen más célja nincsen, mint azon cél egy egyesület alakítani, mely egyéb egyesületek hiányában az egyesület célját emeli.

2. §. Az egyesület székhelye a néhai csapat-szék.

3. §. Rendes taggá minden ember válik, a ki nem rendetlen és legalább 25 éves, ugymint korhelykedési képességét beigazolni tudja. — Irást nem tudó tagok ezt írásbellel tartoznak kimutatni.

4. §. Minden újonnan belépő tag köteles 3 ostobaságot kimutatni. — Nős emberek azonban csakis kettőt.

5. §. Miután az egylet főfeladata oda irányul, az ostobaságokat összetartani (összetartás nagy erő) tehát minden tag köteles magát felvételi vizsgának alávetni; ki a feltett négy kérdés közül legalább háromra válaszolni nem tud, felvétettnek tekintetik.

6. §. Egy tag sincs jogosítva tagtársát ostobábbnak vélni amint ő maga az.

7. §. Minden tag köteles kimutatni, hogy egy oly kapukules birtokában van, mely éjféli előtt kaput nem nyit.

8. §. Az egyleti ülések rendszeren Vasárnapon tartatnak hanem a hét minden napja Vasárnapnak tekintetik, melyen egyleti gyűlés történik. — A Vasárnap elnapolása az elnök hatás köréhez tartozik.

9. §. Egyleti elnök csak is oly egyesületi tag lehet, ki legalább kétszer nősült — Olyan tag azonban, ki saját anyósát vette nőül tiszteletbeli elnöknek tekintetik.

10. §. Az egyleti estélyeken minden tag köteles mulatni.

11. §. Ismertetve van.

12. §. Jelen nem lévő tagok a gyűlésen bárki által megsérthetők.

13. §. Minden egyleti tagnak jogában áll vendégeket bemutatni, de a vendégre is az 5. §. mérvadó.

14. §. Ha az egylet elhalás vagy kilépés okából — csakis egy taggal birna már, köteles a még létező tag közgyűlést összehívni, és szavazat többség által kilépését eldöntetni.

15. §. Ha az utolsó tag és a 14. §. értelmében kilépett, a fennmaradó tagok érdemjelt nyernek, az egylet vagyona azonban az egylet pénztárára száll s ez esetben egy Miskovicz-féle ember is megválasztható pénztárnoknak.

16. §. Az egyleti szabályok egyenkénti paragraphusa csakis az összes paragraphusok megsemmisítése által — módosíthatók.

AKÁRKI.

M i u j s á g ?

— **Két képviselői közgyűlés** volt e hét folyamán. A 7-én tartott közgyűlés tárgysorozata mult vasárnapi számunkban már közölve lett, e közgyűlésre kitűzött tárgyak közül csupán a regaleper, társulati óvoda átvétele, esetleg egy új óvoda felállítása, Fabó Andrással és külön Fabó Pállal a községi körgát alá elfoglalt területek kárpótlása iránt létrejött jóváhagyása, s az üresedésben levő községi esküdti állás betöltésére vonatkozólag tették intézkedések, míg a többi tárgyakrai intézkedés a 9-ére kitűzött közgyűlésre halasztatott.

A két közgyűlés lefolyását röviden a következőkben adjuk.

A 7-én tartott közgyűlésen: A képviselők közül 37 jelenvén meg, az általános többség meg volt. — Tek. Praznovszky Ferenc szolgabíró ur megjelenvén, felhívja a képviselő testületet, hogy az üresedésben levő községi esküdti állás betöltése céljából megválasztásra három egyént jelöljön ki. E felhívásra Sovány János, Darabos György és Melis Pál gyurov jelöltettek; e hármas jelölést a szolgabíró ur tudomásul

vevén, a választást folyó hó 13-ának délelőtti 11 óráját tűzte ki.

A regaleper békés utoni elintézése céljából egyhangulag azon egyezségi ajánlat tétetett:

Hogy a község az 1894. év január 1-én átveszi a regale kártalanítás fejében jutott birói letétben levő 238,138 frt 08 kr értékű államkötvényeket s az ezek után az 1893. év végéig eső kamat szaporulatot, a regale közbirtokosság kezelése alatt levő minden ingó és ingatlant (kivéven a szarvasi takarékpénztárban elhelyezett ké-zpénzt s a folyó jövedelme) és a Terray-fele 1000 frtos követelést. Mindezek ellenében a község fizet minden egyes regalejogért külön-külön 90 frtot. Az ezen ajánlat elfogadása és felsőbb jóváhagyása esetén a jövedelemből a felveendő kölcsön fog törlesztetni. A fizta jövedelem pedig kizárólag a község kulturális céljára lesz fordítva.

A társulati óvoda átvételére vonatkozó egyezség, melyszerint a község a minden tartozékával átvett óvoda ellenében társulat terheit, 294 frt 70 krt magára vállalta, 33 szóval 3 szó ellenében jóváhagyatott. (Kovács János szavazatával nem élt). Ezen ovodában fizetés képes szülők gyermekei mérsékelt évi díj mellett fognak felvétetni.

Békésmegye közigazgatási bizottságának f. é. 723. határozatára, melyszerint egy új községi óvoda még ez év folyamán felállítandó, határozatott, hogy két községi óvoda fog felállítani bérelt házakban és pedig: egy a 2-ik, egy a 3-ik tizedben. Ezen ovodák szeptemberben volnának felállítandók, ennek költség fedezetére a folyó évben szept.—december időszakra 678 frt s az 1894-ik egész évre 1340 frt irányoztatik mely összegek a költségvetésre képes szülők gyermekei is felvehetők, amennyiben a férőhely elég lenne s ezek az első évben fizetés nélkül gondoztatnak.

Tárgyaltatott külön-külön Fabó Andrással és Fabó Pállal a községi körgát alá elfoglalt területek kárpótlása iránt kötött egyezség, mely szerint nevezettek külön-külön 52 frt kárpótlást nyernek a községtől, — egyhangulag jóváhagyattak.

Közgyűlés aug. 9-én. Ezen közgyűlésre 35 képviselő jelent meg.

Tárgyaltatott a káka-pusztai közbirtokosság elnökének, Pól Daunak kérvénye, melyben a községgel 1889. év november hó 11-én a vadászati jog bérletére kötött szerződést hatályon kívül helyeztetni kéri.

A kérvény mellékletei kapcsán kiadott véleményes végett Mikolay Mihály elnöklete alatt kiküldött bizottságnak.

Ezen ügy érdemleges tárgyalása, valamint az ezen közgyűlés többi tárgyának elintézése is a f. hó 15-én d. u. egybehívandó közgyűlésre halasztatott, u. m.:

1. A községi állás javadalmazásának megállapítása.

2. Egy községi adószedői állás szervezése s javadalmazásának megállapítása.

3. A községi tanács javaslata a főpénztárnok, ellenőr és két adószedő munkakörének megállapítása.

4. Demcsák János folyamodványa, melyben magát a gyámpénztár kezelése alól felmentetni s a kezelést külön pénztárnokra ruháztatni, esetleg munkakörének szaporítása mérvéhez fizetése emelését kéri.

5. Adami János gyámpénztári ellenőr fizetés felemelése iránti folyamodványa. S egyéb még esetleg addig kitűzendő tárgyak.

— **A kormánybiztosi intézmény megszűntetése.** I-meretes dolog, hogy három évvel előbb a megyénkben előfordult munkászendületek után a vármegye új főispánja Reiszig Ede, ez időszertint a kereskedelmi miniszteriumban államtitkát, kormánybiztossá neveztetett ki, hogy kivételes hatalommal és radikális módon fojtja el a szociális tüneteket és intézkedjék gyógyításukra F. hó 5-en érkezett le Hieronymi miniszter leirata, melyszerint a miniszter „minthogy a viszonyok jelenleg annyira javultak, hogy kivételes intézkedésekre nincs szükség“, Tallián Béla főispánt a kormánybiztosi teendőktől fölmenti. Tallián Béla főispán már a mult november havában tartott installációján megígérte, hogy felmentését kérni fogja. Tallián májusban kérte a belügyminisztertől felmentését, amely el is fogadtatott. A tényt jóleső örömmel vesszük tudomásul, mert ezzel hivatalosan elismertetik az, hogy Békésmegyében a viszonyok egészségesek. A kivételes hatalommal felruházott kormánybiztoságra egyáltalán nem volt szükség.

— **Eljegyzés.** Schiff Jeanette Schiff Adolf helyi izr. tanító bájos és művelt leányát eljegyezte Wiener Jakab zsolnai tanító. — Az eljegyzést egy rögtönzött s kedélyes táncmulatság követte. — Őszintén gratulálunk a boldog mátkapárnak!

— **Kontur József** helybeli kir. járásbíró 6 heti szabadságát f. hó 11-én kezdte meg.

— **Esküdt választás.** Buzás György lemondása folytan megüresedett esküdti állás mai napon delelőtt 11. órakor lesz választás által betöltve. Ezen állásra: Sovány János, Darabos György és Melis Pál (Gyurov) vannak kandidálva.

— **Kinevezett kulturmérnök.** Bethlen András gróf földmívelésügyi miniszter tudatja Békésmegyével, hogy a megye kulturmérnökévé dr. Lisznai Tihamért nevezi ki, illetőleg azon alkalmakhoz, midőn kulturmérnök jelenlétére van szükség, őt bizta meg a teendők ellátásával.

— **Hymen.** F. hó 7-én tartotta esküvőjét Liska János tanár, Szirácky Irén urhölgygyel.

— **Szabadkán** tartandó országos tűzoltó szövetségi közgyűlésen tűzoltóegyletünk egy 9 tagu bizottság — névszerint Oláh Miklós, Kollár Lajos, Szvák Mihály, Grosz Lambert, Sinkovits István, Gyurik Pál Pálka György, Pollák Béla, Petricz József — által lesz képviselve. A gyűlés ma veszi kezdetét és 4 napig tart.

— **Műtan-közigazgatási vizsgálat.** Kis-Szénás állomáson építkezés alatt álló téglafalazat anyaga f. hó 10-én műtan-közigazgatási megvizsgálást nyert, mely alkalommal a kiküldött szakértők megállapították, hogy a beépített téglanyag minősége kifogástalan.

— **A belviz levezetési csatorna** hálózat lényegesebb része műszaki felvételt nyert. A bethleni városrészben eszközlendő gátátmetszés illetve betoncső-áteresz létesítése iránt az ármentesítő társulat fog megkeresztetni.

— **Az új vágóhid** terve f. hó 15-én lesz felterjesztve.

— **Török Károly** tiszteletére rendezett bucsunestély fényesen sikerült. Jelen volt intelligenciánk színe java. A résztvevők száma 86-ra rugott. A fávozó bíró méltán büszke lehet a rokonszeny nyilvánlására. Köszönetet és méltó elismerést érdemel Gruber Géza b. vizsgáló bíró ur, ki ezen estély értelmi rendezője volt s kiváló tapintatossággal gondoskodott arról, hogy ezen estély mindvégig a legkedélyesebb zomban maradjon.

— **A román. katk. egyház ünnepei.** A helybeli román. katk. hitközség ma ünnepli temploma védszentjének napját. Dél-előtt 10 órakor ünnepélyes istentisztelet tartatik, melyen a szent misét dr. Danay Alajos szentandrási plébános celebrálja segédlettel, a szentbeszédet Szirmay László pl. tartja. Offertoriumkor dr. Salac Oszkár, Mozart „E szent hely csarnokában“ kezdetű dalát fogja előadni. Délután 3 órakor vespere. Kedden, Nagy-Boldogasszony napján délelőtt 10 órakor szentségkötéssel szentmise s egyházi beszéd tartatik. Offertoriumkor Bugyis Andor úrnő Nyiznyay „Légyüdvözölve“ című énekét adja elő. E hó 18-án, Ő felsége születésnapján, a haladó istentisztelet délelőtt 11 órakor lesz.

— **Az aug. 6-iki** műkedvelői előadásnál összes bevétel 208 frt, összes kiadás 100 frt 77 kr. tiszta jövedelem 107 frt 23 kr. Ezen tiszta jövedelem felerésze a tűzoltó egyesületnek, felerésze pedig az iparos ifjusági önképzőkörnek átadott. Felülfizettek a jótékony cölra: mélt. gróf Boza Géza úr 7 frtot, ifj. Roszjarovitz János úr 1 frtot. A rendezőség köszönetét fejezi ki úgy a most nevezett felülfizetőknek, mint az aréna részvénytársaság elsőségének az aréna díjtalan átengedéséért, valamint Konez Elek és László Gyula uraknak, kik a színpad díszítésének fáradságos munkáját buzgalommal teljesítették.

— **Lemondás.** A „Szarvas“ nyomán Jancsovics Pál megyénk elaggott alispánja állásáról közelebb lefog mondani.

— **Ki akar díjnok lenni?** Békésmegye alispánja minden egyes szolgabírósnál díjnok alkalmazását engedélyezte. A kérvények aug. 20-ig az illető szolgabíróshoz nyújtandók be.

— **Az orosházi kir. jbiróságnál** aljegyzői állás van üresedésben évi fizetés 750 frt.

— **Dérczy Ferencz** ifju 29 éves gondnokság alá helyeztetett.

— **Konrad Erzsike** 19 éves hajadont temették e hó 7-én zene szóval, a gyász kíséretben szép látványt nyújtott az új polgár banda, a kik nemesak jól fújják hangszereiket hanem magyar öltözték is jó benyomást tesz.

— **Cholera** Alispáni értesítés szerint Csongrádmegye Mindszent községében e hó 10-én ázsiai cholera eset merült fel.

— **Németh János** és Dr. Hell Lipót ügyvéd jelöltek, az ügyvédjelöltek lajstromába fel vétettek.

— **Pérorospéra** az u. n. szőlő penész a szőlő kertekben nagyon pusztít azt legjobban rézgátló oldattal be fecskendezni a leveleket, egy ny fecskendőt a város is hozatott annak megtekintése és kezelése ugyanott eszközölhető.

— **Meglehetően érdekes tartalommal** jelent meg a „Képes Családi Lapok“ 33-ik száma. A mai földalómnak legjobb neveivel találkozunk. Mindjárt az első Prém József egy hosszabb elbeszélése „Regina“

cím alatt. Utána jön egy igen szép költemény Rudnyánszky Gyulától. Majd egy igen kellemes csangós Aeol hárfá cím alatt Ábrányi Katona Klementintől. Moldován Gergelynek egy korszerű elbeszélése a román népeletről szintén igen figyelemre méltó. A díszes névsorhoz csatlakozik Brody Sándor „A Szerelém szeme“ című elbeszéléseivel. Egyébb nagyérdelű ismeretterjesztő cikkek és apróságok egészítik a szám tartalmát mely mindenek fölött hecses és élvezetes. A „Képes Családi Lapok“ a legjutányosabb heti lap. Előfizetési ára egy egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Kiadóhivatul Budapest, V. ker. Nagykorona utca 20 sz. Mutatványszámok bárkinék bérmentve és ingyen küldetnek.

— **Kenneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben privátmegrendelőknek közvetlenül szállít: fekete fehér és színes selyemszöveteket méterenként 45 krtól 11 frt 65. krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek, Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros helyeg ragasztandó.

CSARNOK.

Kirándulás Nápolyból Pompeibe és a Vezúvra.

Irta: MOCSONYI JÓZSEF.

II.

(Folytatás.)

Amint felpillantottam, csodás látvány tárult szemem elé. Csak néhány lépésnyire tántogott előttünk a rémületes tűztölcser. A körülötte elterülő nyirkos és süppedékes talaj, melyen a pokoli mélységhez közelebb lépkedtünk, mintha ként izzadott volna ki, mindenütt világos sárga foltokkal volt kitarkázva; mintha forró vízzel öntötték volna le, mindenfelé füstölgett valamint bűdöskő szagot sugárzott ki. Mielőtt a tűztölcser közvetlen közelébe értem volna, diadalmasan sőhajtottam fel, visszatekintve a megtett fáradságos utra. Lelkem örömmel telet el annak érzetétől, hogy legfőbb vágyam teljesült, hogy itt vagyok 1200 méter magasságban, a vén Vesuv füstölő tetején, melynek nagyszerűsége, érdekessége bőven kárpótolja összes fáradságunkat.

De látni akarván a hatalmas tűzforrást, egész közel jöttem a tölcser széléhez és kíváncsian tekintettem be a Vesuv tüzes torkába, mely ijeszten tántogott lábaimnál. Egy borzalmas és szédítő mélységet láttam, melynek fenekét azonban sejtteni sem lehet; mert az onnét felgomolygó sűrű füst a szemléletet gátolja, úgy, hogy szemünk nem hat az irtóztató tűztorok fenekére. Hogy a rettenetes mélységbe jobban beláthassak, még beljebb kellett volna lépnem a pokoli katalnába, csak hogy már minden további lépés életveszélyesnek ítéltetett volna. Vezetőim jobbról-balról szorosán fogva karomat, a tovább előhaladáástól gátolva tartottak vissza. Ahálól állándóan kábító melegség és fojtó kengőz csap fel, melyet nem lehet kibírni anélkül, hogy az ember zsebkezdőjével orrát be ne fedje. A Vesuv gyomrából emel-

kedő sűrűbb füstgomolyból a szellő olykor egy-egy adagot csapott kíméletlenül szemünk közé, melynek érintésére szintén bűdöskő szag, meleg áramlatot éreztünk. A kráter belsejéből folytonos tompa zugás és ijesztő moraj hangzik fel, mintha a tűzhegy egy újabb kitörésre készülné. Amint ezen titokzatos földalatti hangokat elmerengve hallgattuk, a tölcser belső oldalán egyszerre csak megindult egy látványos és csörögve gurult lefele a feneketlen sötétségbe. A kráter karimáján óriási földrepedések ágaznak szét, melyekből szintén földalatti olyszzerű zugás hallatszik ki, mintha egy gyors partak törtetne ott keresztül és oly forróság özönlik ki, hogy fölé tartva tenyerünket, csak rövid pillanatig bírjuk kiállani, kénytelenek vagyunk onnan kezünket azonnal elkapni, mert azt hinnők, hogy a nyilásból mindjárt kicsap a perzselő láng.

A tűztölcser kerületén, melynek körüljárása mintegy 3/4 órát igényel, balfelé haladva, több pontról bémultuk meg e titokzatos mélységet, a világ egyik legnagyobb látványosságát. Vezetőim ajánlatot tettek, hogy ha friss látást akarunk látni s ha a felszálló kengőztől vissza nem rattleünk, elvezetnek a tűztölcser belsejébe. Tekintettel azonban az előrehaladott időre, valamint arra, hogy a nap lementének élvezetes látványában is akartunk győzőködni, a különben is életveszélyes vállalatról, a friss láva megtekintésének gyönyöreiről lemondtunk. Egyik vezetőnk azonban, hogy a tüzes látást előttünk mégis szemlélhető tegye, egy pénzdarabot kért tőlünk és azzal távozott el, hogy friss látást fog hozni számunkra. Kíváncsian vártuk az eredményt. Mintegy husz perc múlva visszatérve egy nagyobb kihűlt lavakövnön hozott is meg sziporkázó, teljesen izzó lavacsomókat s azokat (miután az illető pénzdarabokat botjával belejűk nyomta) emlékül felajánlotta, melyekért azonban darabonként két lírát kellett fizetnünk a vezetőnek. Mert ennyit követelt az életveszélyek közt előteremtett érdekes emlékekért.

Vezetőink azután elvezettek a Vesuv torkának azon szomorú emlékü pontjához, melyet egy borzasztó szerencsétlenség tett nevezetessé. E veszedelmes helyen állítólag 1854-ben egy szerencsétlen kiránduló a halálforrás közelebbi megtekintésének vágyától ösztönözve a nyílás széléhez nagyon is közel merészkedvén, a feltödulő fojtó gázoktól elkábult s a pokoli mélységbe szedülve, vigyázatlanságának áldozatává lett. Az átható bűdöskő szag, melyet a helyszínen mi is folyton éreztünk, élénken tüntette dő képzeletünkben e hajmeresztő katasztrófát. Borzadálylyal fordultunk el a krátertől, s e félelmes helynek izgalmas látképét a tűzhegy lábainál alatt elterülő gyönyörű környéknek dícső panorámájával cseréltük fel, mely a hanyatló nap aranyszínű sugaraitól százzszorú fenségesebb.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

P. i. 20. Distichonokban, ki ír, az írjon distichonokban. A versnek más baja az, hogy vers akar lenni. Figyelj, a manapság a versírás, csak az igazi poétáknak való mesterség. Isten ments! mintha az ön tehetőségét akarnék két egyle vonni, de legyen

másként meggyőződve, hogy a versirástól, épp úgy elszakhatik mint a szivarozástól. Inkább szivarozzék többet, csak a köitemények irásával mérsékelje illettségének hevéit. Mert azzal, hogy ön szenvedélyes szivarozó csak önmagának árthat, de a nemzet irodalmát fogja ön tönkre silányítani, ha ilyen verseket küld még azt is elvárja, hogy napvilágra bocsássuk.

B. F. N. (Mező-Túr) Gyönyörködtünk pompás kézírásán. Uram! Fogadja meg tanácsunkat. Mondjon le, de azonnal, a tárcáiról és tanuljon helyes írást. Ha, a mint igéri, több kéziratot nem küld, végtelen halálra kötelezi a papirkosárt, a mely színültig megtelt önéhez hasonló munkálatokkal.

S. Ö. Arad. Hogy reggelire mi jobb sonka-e vagy rántotta? azt kérdezze meg az Arvámegyei éhínségektől.

K. 30. — Akárki. — Beváltak.

Mesarthim: Az uszály divatáról ígért választ mai számunkban találja.

Dr. Székely Albert urnak Sümege. Mint vezéreknek nem volt közölhető, mivel egy vidéki lap a közlést megelőzte.

P. A. Lapunk ily verseket nyilvánosságra nem hoz, de mint ismert jó munkatárs öhajának megfelelően s beküldött versét curiosunként közöljük:

Czigány nóta.

Há elittád ázs utolsó vásádát!
Ne ríj. bibást, hárapd meg a hásádát
Ázs a bánat nem való, csak „gádzsó“ nák
Uzsár, more! — dege ván a bánkónák.

Kepd meg hámar ázst a kérges tényéréd
Írj á princsnak egy késérvés lévélet:
„Náne lóvé!“ Sophángyulé, sorolom!
Ázs árányos, kézsit, lábát sókolom!“

Fénséges princs megindul a jájsóra
Pécset alatt gyin a csicsés bánkója.
Akkor ostán — lákodálom, lénoré,
Csiricsári, csalavári, gácsoré!

Vasuti menetrend.

Érvényes 1893. május 1-től kezdve.

Szarvas-Mezőtúr

7415. v. **7411. v.** **7413. v.**
Szarvas indul: 8:45 éjjel 9:33 d. e. 1:55 d. u.
Mező-Túr érke: 4:35 " 10:19 " 2:41 "

Mezőtúr-Szarvas,

7416. v. **7412. v.** **7414. v.**
Mező-Túr indul: 7:47 d. e. 12:35 d. u. 4:58 d. u.
Szarvas érke: 8:33 " 1:21 " 5:44 "

Arad-Budapest.

601. gy. **603. sz.** **605. sz.**
Arad ind: 8:20 d. e. 1:25 d. e. 9:45 este
Csaba érke: 9:20 " 12:53 d. u. 11:30 "
" ind: 9:25 " 1:23 d. u. 11:45 éjjel
Mező-Túr érke: 10:29 " 2:51 " 1:29 "
" ind: 10:30 " 2:59 " 1:33 "
Szolnok érke: 11:15 " 4:05 " 2:45 "
" ind: 11:22 " 4:20 " 3:00 "
Budapest érke: 1:20 d. u. 7:25 este 6:30 reggel

Budapest-Arad.

602. gy. **604. sz.** **606. sz.**
Budapest ind: 1:55 d. u. 10:30 este d. e. 1:8
Szolnok érke: 3:53 " 11:04 " 1:07 éjjel
" ind: 4:02 " 11:14 " 1:37 "
Mező-Túr érke: 4:47 " 12:18 " 2:46 "
" ind: 4:48 " 12:25 " 2:49 "
Csaba érke: 5:52 " 1:53 " 4:17 "
" ind: 5:57 " 1:13 " 4:37 "
Arad érke: 6:57 este 3:50 " 6:60 reggel

Felelős szerkesztő: **Deutsch Arthur.**

Társszerkesztő: **Neu Sándor.**

Kiadó-tulajdonos: **Sámuel A.**

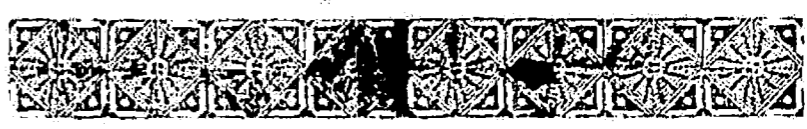
Azonnal haszenbérbeadó parcellákban

is **Gr. Csáky Albin** Excel-lentiája tulajdonát képező **10 hold szántó Kondoroson.**

Felvilágosítást ad

Dr. Lengyel Sándor,

meghatalmazott.

Özy. Bakay Danielnőnél

egy kényelmes és jutányos lakás kiadó folyó évi szeptember 23-tól. Értekezhetni a tulajdonosnőnél.

Ház-eladás.

Varga József tanárnak búza-utcai háza örökáron azonnal eladó, esetleg bérbe adandó. Ugyanott néhány drb. házi bútor és háztartási cikk jutányos áron kapható. 1-3

Tudakozásokra felvilágosítással szolgál: **Bencúr Sándor** ur.

Üzlethelyiség bérbeadása

BENCZUR GYULÁNAK

a Beliczey-uton levő házában egy

üzlethelyiség

a mellette lévő mellékszobával s egy tágas raktárhelyiséggel kedvező feltételek mellett bérbe kiadó.

Értekezni lehet ez iránt **Sárkány Ferencz,** vagy **Benczúr Sándor** urakkal.

Máriaczei Gyomorcsépp

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismertek házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, fellujtság, savanyu leibűdés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörzés, sülkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult lejtájásnál, a menynyitben ez a gyomoróli származott, gyomortünetheleséniót átstetikát és italókkal, glisztták, májbajok és hámorrhoidáknál.

Említtett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépp** ávek óta kiténiknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg á. a 70 kr. Magyarországi Ürúktár:

Török Jozsef gyógyszerészre Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen lásók megtekinteni! Csak oly cséppket vásárolj, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a kassító aláírásával (G. Brady) és azon szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.

A **Máriaczei gyomorcsépp** valódián kaphatók.

Szarvason: **Bugyis Andor** gyógyszerészében
Kunszentmártonban: **Szilárdffy Károly,** és **Remetey Dezső** gyógyszerészében. 43-8

Megjelent:

FROMMER A. HERRMAN

utóda

mag- és növénykereskedésének

Főtüzlet:

BUDAPEST,

Fióküzlet:

V., Tükör-utca 5. VI., Andrassy-ut 1.

ősz-i árjegyzéke

virághagymákról

és

őszszel vetendő magvakról.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

legolcsóbb könyvnyomda

A „SZARVAS ÉS VIDÉKE” KÖNYVNYOMDAJA

SZARVASON.

AJÁNLKOZIK
mindennemű és alakú
nyomtatványok elkészítésére:

LEVÉLPAPIROK

és

BORITÉKOK
ezégyomással,

Jegyzékek,

CZIMKÉK,

FÓLYÓ ÍRATOK,
Könyvek,
ZÁRMÉRLEGEK,
Körlevelek,
Kereskedői
nyomtatványok.

Névjegyek

közönséges — — — 50 krtól
aranysegélyű — — — 1 frtól
fölfele 100 darab.

Báti- és Esketési
MEGÉLVON.

Díszokmányok,

Eszalag-aranycsás.

Arjegyzékek,
Étlapok.

Keresztelői

és
Éjegyzési kártyák
izléses kivitelben.

Raktáron:
ÜGYVEDI
NYOMTATVÁNYOK.
Kötelezvények,
ADÓINTŐ
CZÉDULÁK.

Továbbá:

Mindennemű
bárcák,
Betéti és üzleti
könyvecskék,
Körözvények,
Keresztlevelek,
Halotti jelentések,
jutányos árban.

Füzetes

és zeneműv.

FÜZETES

Gyászjelentések

Gyászsegélyű

NÉVJEGYEK.

ALAPSZABÁLYOK
Vonalozott üzleti
KÖNYVEK,
Áru- és kö-
zönséges
SZÁMLÁK

Falragaszok,
Táblázatos munkák,
Egyházi és pénz-
intézeti munkák.

Szóval minden
könyvnyomdai uton
előállítható munkára
megrendelések
pontosan és jutá-
nyosan fogantatol-
tatnak.

A „SZARVAS ÉS VIDÉKE”

KÖNYVNYOMDAJA és HÍRLAPKIADÓHIVATALA

(Helyezze át saját ház 11 sz.)

Előfizetéseket elfogad — hirdetésekét, valamint nyilttéri
közleményeket a legjutányosabban számít fel.